N°. 238. 1850.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant, franco per post, is ... in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en ... cents voor afzonderlijke nommers.

DINGSDAG 8 OCTOBER.

De prijs der advertentien is 15 cents voor elken regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE *den 7den October* 1850.

Heden is de zitting der Staten-Generaal door den Koning met de volgende rede geopend:

MIJNE HEEREN!

Ik heb gewild, dat reeds deze vergadering der Staten-Generaal geheel het uitvloeisel zoude zijn van de regten, welke de onlangs gevestigde instellingen aan het Nederlandsche Volk verzekeren. Het is Mij aangenaam, Mij van zijne nieuw gekozene Vertegenwoordigers omringd te zien.

Onze betrekkingen met alle mogendheden blijven steeds van goede verstandhouding getuigen.

In de moeijelijkheden, welke in Duitschland zijn ontstaan, volgen Wij, met opzigt tot Limburg, den weg, dien de tractaten en het belang van Nederland aanwijzen.

De buitenlandsche handel gaat vooruit. De jongste veranderingen onzer scheepvaartwetgeving zullen, Wij mogen er Ons mede vleijen, niet alleen eigene kracht, maar ook de banden van welwillendheid en vruchtbare gemeenschap met andere volken versterken.

De republiek van Venezuela heeft hare handels- en scheepvaart-tractaten met Nederland, overeenkomstig hare tegenwoordige handelspolitiek, opgezegd. De Regering tracht de nadeelen te keeren, welke uit dezen maatregel voor onzen handel zouden kunnen voortvloeijen. Intusschen is aan de bezwaren en vorderingen voldaan, welke van onze zijde bij die republiek uit anderen hoofde waren ingebragt.

De zee- en landmagt kwijten zich loffelijk van haren pligt.

De wetten op de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der militaire officieren zullen weldra aan Uwe beraadslaging worden onderworpen.

Doelmatige vereenvoudiging van het beheer en de inrigtingen der Marine zal de middelen doen vinden, om, zonder benadeeling van het materieel, reeds in het volgende jaar de active zeemagt te vermeerderen.

Tot de vorming van een deugdelijk verdedigingstelsel, sedert lang het voorwerp Mijner zorg, zijn voorbereidende maatregelen genomen, die een goeden uitslag beloven.

De toestand der kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen is over het algemeen bevredigend.

De koloniale geldmiddelen zullen, naar Ik hoop, in staat zijn tot eene hoogere bijdrage ten behoeve van het Moederland, dan waarop was gerekend.

In den loop dezer zitting zullen de wets-ontwerpen tot regeling der koloniale belangen, overeenkomstig de Grondwet, worden aangeboden.

Onze huishoudelijke toestand geeft reden tot tevredenheid en moed.

Ten gevolge van den gezegenden oogst des vorigen jaars daalden de prijzen van vele der eerste levensbehoeften, hetgeen grootelijks tot leniging der armoede heeft gestrekt.

Sommige oorden des Rijks hebben door de stormen en hoogen watervloed van den laatsten winter zwaar geleden. Doch deze ramp, die ook andere eveneens bedreigde streken, dank zij der Voorzienigheid, heeft gespaard, deed de nationale weldadigheid in het schoonste licht uitkomen. Hare hulp, door Mij ingeroepen, kwam te gemoet waar ondersteuning noodig was, zoodat het verlies van hen, die zich zelven niet konden helpen, zooveel mogelijk is vergoed.

Is de oogst van dit jaar, volgens de voorloopige berigten, middelmatig, wij mogen andere, meer duurzame, verschijnselen niet uit het oog laten.

De ontginning van gronden staat niet stil; over het algemeen gaat de landbouw in vermogen en kennis vooruit; ook de ambachts- en fabriek-nijverheid vertoont ontwikkeling; onderscheidene takken staan gunstig; de middelen van vervoer te lande en te water breiden zich geleidelijk uit, en ondersteunen de toenemende levendigheid van het binnenlandsch verkeer.

Ik ben ernstig bedacht op bevordering onzer gemeenschap met naburige landen, door toepassing der inrigtingen en krachten, welke de hedendaagsche kunst aan de hand geeft. Ik wensch daartoe nog in den loop dezer ziztting, Uwe medewerking te vragen.

De staat onzer rivieren vordert voorziening en afdoende verbetering. Bij de voor te dragen rijks-begrooting wordt deze aangelegenheid in Uwe zorg bijzonder aanbevolen.

De wetten op het gemeente- en armbestuur, en de onteigening ten algemeenen nutte, zijn ontworpen. Deze ontwerpen, benevens die op het regt van vereeniging en vergadering, op de verantwoordelijkheid der Ministers, en op de nieuwe regterlijke inrigting, zullen U weldra worden voorgelegd.

De nieuwe Provinciale Vertegenwoordiging, in alle gewesten zamengekomen, heeft de belangrijke taak, haar toevertrouwd, met ijver aanvaard.

De gesteldheid der geldmiddelen is voldoende. Genoegzaam alle bronnen van 's Rijks inkomsten beantwoorden ruim aan de verwachting.

Deze omstandigheid, gepaard met de uitkomsten van een spaarzaam beheer, opent het uitzigt, dat, zonder onvoorziene voorvallen, het slot van de loopende dienst méér dan toereikend zal zijn om het nog overgebleven deel van het tekort van een vroeger dienstjaar te dekken.

Er zullen U wetten worden voorgesteld, zoo tot verbetering van het belastingstelsel, als ter uitvoering van artikelen 122 en 176 der Grondwet.

De behandeling van al deze veelomvattende en gewigtige onderwerpen zal, vertrouw Ik, worden geleid door dien geest van gemeen overleg, welke ons, met Hooger bijstand, in staat moet stellen om hetgeen het Vaderland van ons wacht te volbrengen.

Bij besluit van 4 October jl., n°. 47, heeft Zijne Majesteit goedgevonden *J. J. Kicherer* te ontslaan als kapitein bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 29sten September 1850, n°. 14, is de titulaire kapitein ter zee *A. Bezemer*, inspecteur van uitrusting, levensmiddelen en kleeding te Amsterdam, met den laatsten December aanstaande, eervol uit die betrekking ontslagen, onder toekenning van wachtgeld.

Zijnde voorts nog bij Zijner Majesteits besluit van den 6den October 1850, n°. 4, aan denzelve de titulaire rang verleend van schout-bij-nacht, met magtiging om de activiteits-uniform van dien rang te mogen dragen.

Bij Koninklijk besluit van den 5den October 1850, n°. 32, is aan den zich thans met verlof hier te lande bevindende majoor der artillerie bij het leger in Oost-Indie *G. W. L. Hanckel*, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit Zijner Majesteits dienst, onder toekenning van pensioen en vergunning om de activiteits-uniform van het wapen der artillerie in Oost-Indie te dragen.

Bij den Minister van Finantien is, onder het postmerk *Arnhem* van den 4den dezer, een bankbiljet van f 100 ontvangen, welke som de onbekende inzender vermeende nog ter zake van successie-regt aan 's Rijks schatkist verschuldigd te zijn.

's Gravenhage, den 5den October 1850.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

De Minister van Finantien, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 13den September 1850 (*Staatsblad* n°. 60), ter uitvoering der wet van 17 September 1849 (*Staatsblad* n°. 45), brengt bij deze ter algemeene kennis:

1°. dat van *Maandag den 7den October tot en met Zaturdag den 26sten October* 1850, de daarin vallende Zondagen uitgezonderd, als-

mede op *Maandag en Dingsdag den 28sten en 29sten dier maand*, bij de Nederlandsche Bank en bij de Betaalmeesters in de arrondissementen, met uitzondering van dien te *Amsterdam*, op de gewone kantoor-uren ter inwisseling kunnen worden aangeboden,

de stukken van *tien* en *vijf centen*, volgens de wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad* nº. 50) geslagen;

2º. dat de inwisseling der 10 en 5centsstukken zal plaats hebben tegen zilveren munten, bij voorkeur stukken van 10 en 5 cents en voor zooveel noodig ook andere zilveren pasmunt en standpenningen;

3º. dat de ontvangers der belastingen de inwisseling zullen bevorderen, door overneming, tot en met den 29sten October aanstaande van de voormelde oude stukken van 10 en 5 centen tegen de nieuwe specien onder 2º. gemeld, *zooveel hunne kassen dit toelaten*;

4º. dat de gedachte oude stukken van 10 en 5 centen met den 27sten October 1850 buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

's Gravenhage, den 16den September 1850.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

INDIE.

De overlandpost heeft in Engeland berigten uit Bombay tot 31 Augustus aangebragt. In geheel Indie heerschte volmaakte rust; zelfs in Peschawer was het laatstelijk zoo rustig als in de overige gedeelten des lands. De gemeenschap van die stad met Kohat zou waarschijnlijk eerlang langs een nieuwen weg geopend worden, op welken men niet blootstond aan belemmeringen van den kant der Affreedee's. In de Staten van den Nizam duurde de burgeroorlog steeds voort, den 9den Augustus hadden de troepen van den Nizam eene gevoelige nederlaag geleden, en later was, wegens het niet uitbetalen der soldij eene bedenkelijke muiterij onder een gedeelte van hen uitgebarsten.

De gouverneur-generaal, lord Dalhousie, bevond zich voortdurend te Cheni, in het gebergte ten noorden van Simla. Sir Charles Napier zou in November naar Europa vertrekken.

DUITSCHLAND.

In de op den 4den dezer te Berlijn gehouden bijeenkomst van het voorloopig collegie der vorsten is door den voorzitter mededeeling gedaan van eene nota van het Oostenrijksche kabinet aan de Pruissische regering, betrekkelijk de Keurhessische aangelegenheid, alsmede van het door Pruissen daarop gegeven antwoord:

» De bedoelde nota, zegt eene ministeriele correspondentie uit Berlijn, beroept zich hoofdzakelijk daarop, dat van den kant van Pruissen de verbindende kracht der besluiten van de zoogenaamde bondsvergadering voor de regeringen welke zich vrijwillig aan die besluiten mogten onderwerpen, niet betwist is geworden, en dat de Keurhessische regering zich inderdaad vrijwillig daaraan onderworpen heeft. Dezerzijds is daarop geantwoord, dat het hier geenszins de erkenning gold van het zoogenaamde bondsbesluit van 21 September, maar veeleer de ten-uitvoer-legging daarvan, welke niet kan plaats hebben zonder de algemeene rust en den vrede van Duitschland en de belangen van Pruissen en zijne bondgenooten in gevaar te brengen, en waartegen Pruissen bij gevolg allezins geregtigd was zich te verzetten. Vervolgens werd door den minister van buitenlandsche zaken de door het Hessische gouvernement aan de Duitsche hoven gerigte memorie medegedeeld, terwijl ten slotte onderscheiden inmiddels ontvangen verklaringen van tot de unie behoorende regeringen werden ter tafel gebragt, waarbij dezelve uitdrukkelijk te kennen gaven zich allezins te vereenigen met de door Pruissen ten aanzien van de Keurhessische zaak gevolgde staatkunde."

Volgens de berigten uit Kassel nemen de verwikkelingen aldaar steeds toe. De nieuw benoemde opperbevelhebber generaal von Haynau had den bevelhebber der burgerwacht, den heer Schlier, bij zich ontboden; deze echter had geweigerd aan die uitnoodiging te voldoen, op grond dat hij van niemand dan van den minister van binnenlandsche zaken instructien te ontvangen had. Hij was daarop door den generaal afgezet, evenzoo als de eerste bataillonskommandant, die, in zijne plaats tot bevelhebber benoemd, insgelijks geweigerd had bevelen aan te nemen en de hem » onwettig" opgedragen betrekking te aanvaarden. Wegens deze handelingen van den generaal von Haynau heeft de permanente commissie der standenvergadering eene aanklagt tegen denzelve, ter zake van misbruik van gezag, schending der constitutie en medepligtigheid aan hoogverraad bij het auditoriaat-generaal ingediend, en verzocht dat hij onverwijld geschorst en in hechtenis gesteld zoude worden. Ook bij de militaire magt openbaart zich tegenstand tegen de verordeningen van het bestuur, hebbende onderscheiden officieren, ten einde zich aan de door den opperbevelhebber hun opgedragen functien te onttrekken, doen weten dat zij ziek waren. De generaal von Haynau heeft zich intusschen daardoor geenszins laten afschrikken om verdere maatregelen te nemen. Bij eene verordening van den 4den October heeft hij de burgerwacht ontbonden verklaard, met bevel om de wapenen vóór den avond van dien dag af te leveren; voorts heeft hij den redacteur der *Neue Hessische Zeitung*, den heer Oetker, in hechtenis doen nemen, en in den avond van den 4den de vergaderzaal der standen, waar de permanente commissie bijeen was, door troepen doen omsingelen, ten einde die leden in verzekerde bewaring te doen nemen. Of het werkelijk tot dit laatste gekomen zij, blijkt tot dusverre niet. De laatste tijdingen uit Kassel zijn vervat in het volgende, door de *Frankfurter Oberpostamts-Zeitung* medegedeelde telegraphische berigt van den 5den dezer des middags: » Het auditoriaat-generaal heeft, op de aanklagte van de permanente commissie uit de standen-vergadering, eene geregtelijke vervolging tegen den generaal von Haynau wegens misbruik van gezag, bevolen en de verdere instructie aan den garnizoens-krijgsraad alhier opgedragen. De overste-luitenant Hildebrand is door de officieren, die aan de constitutie getrouw willen blijven, naar Wilhelmsbad gezonden, om vertoogen aan den Keurvorst te doen. De luitenant-generaal von Haynau heeft zijn woord van eer gegeven, dat hij geen verdere maatregelen zal nemen vóór den terugkeer van den overste-luitenant Hildebrand."

— De Duitsche bladen brengen nog altijd niet de tijding van de reeds voor een paar dagen door hen als onvermijdelijk aangekondigde vermeestering van Frederikstad. Volgens de laatste berigten uit Altona van den 4den dezer, des morgens, duurde het beschieten der genoemde vesting den vorigen middag ten 3 u[ur] nog voort. » Naar het schijnt, zegt een bijzondere brief uit Hamburg van den 4den, zal de aanval op Frederikstad hetzelfde einde nemen als de gevechten van 12 en 13 September, waarin aanvankelijk het voordeel aan de zijde der Sleeswijk-Holsteiners was, terwijl zij eindigden met het onderspit te delven. Het blijkt meer en meer dat de eerste gunstige berigten overdreven zijn geweest; zoo is thans bewezen, dat, wel verre dat de gemeenschap tusschen de bezetting en het Deensche hoofdleger afgebroken zou wezen, die bezetting om de 24 uren geheel afgelost wordt; zoo is het onwaar dat de Sleeswijk-Holsteiners Tönnigen ten derden male vermeesterd hebben, daar [die] stad voortdurend in de magt der Denen is; zoo zijn de veertien kanonnen, die men in eene Deensche verschansing wilde veroverd hebben, ingesmolten tot drie walbussen; zoo begint men zeer te twijfelen of het wel waar is dat de bezetting de overgave der stad zou hebben doen aanbieden, mits men haar vrijen aftogt met de wapenen toestond; waar is het daarentegen dat eene bezending van het bestuur der stad bij den overste von der Tann verschenen is, om hem te smeeken, dat [hij] in het belang der weerlooze ingezetenen het bombardement zou doen staken, doch dat deze geantwoord heeft, alle middelen van verwoesting te moeten aanwenden, zoolang de Deensche bezetting niet uit de stad verjaagd was. Indien het niet tot een beslissend gevecht tusschen beide hoofdlegers komt, zal het beleg van Frederikstad waarschijnlijk nog lang kunnen duren."

Volgens berigten uit Kiel van den 12den dezer waren de Russische oorlogsschepen, welke voor die haven gelegen hadden, dien morgen alle weggezeild.

FRANKRIJK.

Men meldt uit Parijs van den 5den dezer:

» Naar men verzekert is de permanente commissie uit de wetgevende vergadering tegen den 7den dezer tot het houden eener buitengewone bijeenkomst opgeroepen. In de laatste zitting dier commissie, waaraan slechts twee derden der leden deel namen, moeten vrij levendige woordwisselingen hebben plaats gehad over de wapenschouwingen die laatstelijk door den President der republiek gehouden zijn, over het bedenkelijke [feit] welk er in gelegen is dat bij die gelegenheden voortdurend wijn en andere ververschingen onder de troepen worden uitgedeeld, en over onderscheiden andere voorvallen, waaraan sommige leden buitengewoon gewigt meenden te moeten hechten. Daar men alleen beraadslagen, maar geen besluiten nemen kon, zou men overeengekomen zijn, om op den 7den eene buitengewone bijeenkomst te houden, ten einde alsdan die onderwerpen geregeld te behandelen. De ministers, die uitgenoodigd zijn om alsdan te verschijnen, zullen waarschijnlijk allezins bevredigende inlichtingen kunnen geven."

Met hoeveel nadruk het openbaar ministerie de nieuwe wet op de drukpers wil handhaven, blijkt daaruit, dat op nieuw tegen eenige dagbladen geregtelijke vervolgingen begonnen zijn. Het aantal der Parijssche bladen die zich thans in dat geval bevinden, en beschuldigd worden hetzij van beleediging van den President der republiek, hetzij van overtreding van de wetsbepaling op het onderteekenen der artikelen, is reeds tot zes geklommen.

De half-officiele bladen verklaren het gerucht voor ongegrond, dat de heer Lucien Murat naar Rome en Turijn vertrokken zou wezen, belast met eene zending betrekkelijk het geschil tusschen de hoven van Rome en Sardinie.

DENEMARKEN.

Z. M. de Koning van Denemarken is den 2den dezer uit het hertogdom Sleeswijk te Kopenhagen teruggekeerd. Blijkens eene den 30sten September te Flensburg uitgevaardigde bekendmaking, heeft de Koning, ten einde de onwankelbare trouw dier stad te beloonen, bepaald, dat dezelve in het vervolg voortdurend de zetel der regering van het hertogdom blijven.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 5 October: 5 pcts. renten fr. 91.35; 3 pcts. idem fr. 56.50.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 7den October.*

Door het departement van Binnenlandsche Zaken is, bij resolutie van 25 September 1850, nº. 92, 1ste afdeeling, aan den heer Mathias Wenmaekers, koopman en expediteur te Maastricht, concessie, bij wijze van proefneming, voor den tijd van een jaar, verleend tot het werking brengen van eene schroefstoomboot tot vervoer van reizigers en koopwaren op het lateraal kanaal tusschen de steden Maastricht en Luik; welk jaar gerekend wordt te zijn ingegaan met de dagteekening der aangehaalde resolutie.

ROTTERDAM, 5 *October*. — Reeds lang had de ondervinding geleerd dat de min gunstige toestand, waarin vele burgeronderwijzers verkeeren, grootendeels was toe te schrijven aan de onmogelijkheid om geschikte localen tot het geven van onderwijs te verkrijgen en aan afhankelijkheid, waarin zij zich wegens het ongeregeld betalen der schoolgelden bevinden.

De plaatselijke schoolcommissie meende, dat het beste middel daarin te voorzien zoude bestaan in het veranderen der bijzondere scholen la. B (dat is waar geen vreemde talen geleerd worden) in openbare, op de wijze der tusschenscholen. Zij wendde zich daartoe tot het bestuur dezer stad en mogt zich, gelijk altijd, in eene welwillende medewerking van die zijde verheugen, toen zij van H. E. A. de verzekering ontving, dat men in den wensch deelde om al de burgerscholen met der tijd in openbare te vervormen. Door de schaarsheid van geschikte erven en de aanzienlijke kosten aan zoodanig plan verbonden, kon het niet dan langzaam worden verwezenlijkt. Tot een begin van uitvoering is het echter reeds gekomen. Door de zorg van H. E. A. werd een huis in den Houttuin, wijk 11, nº. 180, aangekocht, voor een groot gedeelte geheel uitgebroken en aldaar, volgens het door den heer Rose ontworpen bestek, een ruim, licht, uitmuntend schoollocaal, hetwelk 200 kinderen kan bevatten, gebouwd en van de noodige schoolmeubelen voorzien.

Het doel was, dáár een der burger-onderwijzers, zoo mogelijk

in dezelfde buurt, over te plaatsen, doch tevens zijne school onder beheer der plaatselijke school-commissie te stellen, die belast werd met het maken van reglement en instructie voor den hoofd-onderwijzer.

Deze nieuwe inrigting is dezer dagen in het leven getreden. Op voordragt der plaatselijke school-commissie is de sedert 25 jaren met lof werkzame onderwijzer J. P. Felperlaan door Hun Ed. Achtb. aan het hoofd der school geplaatst, en hem een hulp-onderwijzer van de 2de stads-tusschenschool toegevoegd. De vakken van onderwijs zijn de gewone; vreemde talen worden er niet geleerd, voor alle gezindheden is de school opengesteld, doch, hoezeer de naam van Christelijke school daaraan niet wordt gegeven, de opwekking van echt godsdienstigen zin door onderrigt in de bijbelsche geschiedenis en andere gepaste middelen, als een der hoofd-vereischten op den voorgrond geplaatst.

Het schoolgeld, dat voor stads-rekening in handen der commissie van bestuur iedere vier weken, bij vooruitbetaling, wordt voldaan, is bepaald voor één kind op 30 cents per week; voor elk van twee uit hetzelfde gezin op 25 cents, voor elk van drie of meer kinderen uit hetzelfde gezin op 20 cents per week. Op Dingsdag 1 October had de opening der school, die bereids 80 leerlingen telt, in tegenwoordigheid van sommige ouders der kinderen, plaats. De voorzitter der commissie van bestuur, vergezeld van eenige der leden, betuigde in eene eenvoudige toespraak zijne blijdschap, van onderwijzers en leerlingen in een zoo fraai, zindelijk en net locaal te mogen begroeten. Hij rigtte het woord tot de ouders, opdat zij mogten weten, dat orde en geregeld schoolbezoek vooral het verlangen der commissie was, waarmede zij hun een naauwgezet toezigt over de leerlingen en eene opleiding volgens Christelijke beginselen werd toegezegd, — tot de onderwijzers, om hun de verwachting te kennen te geven, die men van hunne veelgeprezene ondervinding en kundigheden of van hunne jeugdige vlijt en ijver koesterde, — tot de kinderen, opdat zij door ijver, zedelijk gedrag en gehoorzaamheid de zorgen hunner ouders en onderwijzers niet te vergeefs mogten stellen. Hij wees ten slotte op den dank dien men aan het stedelijk bestuur was verschuldigd voor deze zoo belangelooze bemoeijing ten gunste van het onderwijs. Nadat de hoofdonderwijzer deze toespraak hartelijk had beantwoord, werd, na het zingen door de kinderen van een paar coupletten uit een godsdienstig gezang, met het schoolonderwijs een aanvang gemaakt.

Het is voorzeker de wensch van iederen, die het wel meent met de opleiding der jeugd in onze burgerscholen, dat het achtbaar bestuur dezer stad zich genoopt voele weldra het zoo goed begonnen werk voort te zetten, en deze gemeente met meerdere dergelijke openbare inrigtingen van onderwijs te begunstigen. (*Rotterdamsche Courant.*)

De op den Rhijn, boven Wezel, gezonken stoomboot *de IJssel*, van de Rhijn- en IJssel-Stoomboot-maatschappij, is spoedig weder boven water gebragt, en eergisteren naar Kampen gevaren. (*Nieuwe Rotterdamsche Courant.*)

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

De laatste opgaaf komt voor in de *Staats-courant* van 5 September jl. De waterspiegel van het meer was toen gemiddeld 2.87 el onder A.P.

Door onoplettendheid van een der machinisten, die deswege met ontslag uit de dienst is gestraft, heeft aan den Leeghwater op den 8sten September de tegenspoed plaats gehad van het breken van één en het beschadigen van een ander der pompbalansen, hetgeen echter geen verder nadeel aan het stoomwerktuig heeft toegebragt, hetwelk reeds op den 12den de dienst heeft kunnen hervatten en voortzetten, echter met slechts 8 pompen, zijnde, behalve de 2 onbruikbaar geraakte, nog een 3de buiten beweging gelaten ter bevordering van het evenwigt van den last van den gewigtsbak. De Lynden heeft het herstellen der pompzuigers en het nazien der harten mede sinds den 14den buiten werking geweest. De hoogte van het water in het Haarlemmer-meer is niettemin in de afgeloopen maand met 11 duim verminderd, teekenende volgens het gemiddelde der waarnemingen op den 30sten September 2.98 el beneden A.P.

Van de werking der stoomtuigen wordt als gewoonlijk in de onderstaande tabel het overzigt gegeven.

Benaming van het Stoomtuig.	Heeft gewerkt: uren.	met pompen of scheprad.	slagen of omgangen.	Slagen of omgangen per minuut.	Aanmerkingen.
		pomp.	slagen.	slagen.	
Leeghwater . .	232	11	65730	4.71	De stilstand is veroorzaakt om redenen boven vermeld.
	410	8	112882	4.70	
	633½		178612		
Cruquius . .	557½	8	157430	4.71	Het oponthoud is noodig geweest tot het schoonmaken en nazien van stoomketels.
Lynden . . .	269½	8 7 5 4	72496	4.48	Het minder getal gewerkt hebbende pompen en de verdere stilstand staat in verband met de herstellingen aan pompzuigers en harten boven reeds vermeld.
Stoomwerktuig tot ontlasting van Rhijnl. boezem te Spaarndam.		schepr.	omg.	omg.	De boezemstand van Rhijnland had alleen gedurende den bovenstaanden tijd behoefte aan de werking van het Spaarndamsche stoomgemaal.
	110	6	59400		
	11	4	6600		
	121		66000	9.09	

De Commissie van beheer en toezigt over de Droogmaking,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

* * De Minister van Justitie

Brengt ter kennisse van het publiek, dat bij den Boekhandelaar A. J. van Weelden te 's Gravenhage tegen den prijs van f 1.20 is verkrijgbaar gesteld de ter Lands-drukkerij gedrukte *Geregtelijke Statistiek van het Koningrijk van de jaren* 1847 *tot* 1849.

's Gravenhage, den 10den September 1850.

NEDERMEIJER VAN ROSENTHAL.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van de Zeevarenden en verdere daarbij belang hebbende, dat volgens een aan hem door den Nederlandschen Consul-Generaal te *Londen* medegedeeld berigt van de Directeuren der Britsche Oost-Indische Compagnie, met den 15den November aanstaande zal ontstoken worden een Stilstaand Licht, geplaatst op een der Duinen dwars van *Santapillay-Rotsen* op de kust van *Orixa* in de Baai van *Bengalen*, omtrent 150 voeten boven het zeevlak, zigtbaar bij gewoon weder van een scheepsdek; op 12 à 13 Engelsche mijlen van de rotsen zijn de peilingen als volgt:

de lichttoren van *Santapillay*, N. 60° W.;

het dorp *Santapillay*, met de hoogste ver afgelegen piek een weinig open ten noorden, N. 55° W.;

het naastvolgende zandduin ten noorden, N. 40° W.

De navolgende zeilaanwijzing is daarbij gegeven voor de schepen, welke zich op de kust van *Orixa* of in de nabijheid van de voormelde rotsen bevinden, welke volgens de laatste opnemingen eene van de meest gevaarlijke ondiepten van de Indische zeeën zijn te achten, waarvoor tot nu toe geen naauwkeurig bepaald landmerk was opgegeven.

De *Santapillay-rotsen* liggen op N. breedte 17° 59′ 25″ en O. lengte van *Greenwich* 83° 47′ 37″.

Hun afstand van de kust is tusschen 5 en 6 Engelsche mijlen; zij zijn omtrent 10 voeten onder water steil aan alle zijden en hunne uitgebreidheid beslaat niet meer dan 200 yards in lengte. Met weinig wind en zee biedt deze ondiepte geene kenteekenen van brekend of verklaard water, zoodat de opnemers met gunstig weder op 100 yards van de rotsen geankerd, daarvan geen den minsten zweem ontdekten, waarop met eene boot daarover heen roeijende op het ondiepste 10⅝ voet en aan de oostzijde 7 en 10 vadem, en aan de westkant 10½ vadem rotsige grond werd gevonden. Daarentegen met goed weder, doch deinzig uit het Z. W., werd de branding duidelijk van top op 6 à 7 Engelsche mijlen gezien. Men heeft langs de kust geregelde diepten in verschillende rigtingen van 7 tot 9, 9½ en 10½ vadems zand en schelpen. De strekking overlangs van het rif is N. N. W. en Z. Z. O.

Binnen het rif is de doortogt zuiver voor alle soorten van vaartuigen, hebbende vijf vadems tot één Engelsche mijl van den wal en 9½ vadems tot op ¼ Engelsche mijl van het rif, tusschen welke diepten eene tusschenruimte van 4 Engelsche mijlen overblijft.

De piek van *Santapillay*, die omtrent 2000 voeten hoogte heeft, is een duidelijk en kenbaar landmerk bij goed weder voor de ligging van het rif. Deze piek is zeer van de hoogte in de nabijheid onderscheiden, en ligt N. 50° W. van de Rotsen, zijnde de voet des Bergs niet meer dan 7 à 8 Engelsche mijlen landwaarts in gelegen.

Bij dik weder, als geene duidelijke Landmerken zijn te onderscheiden, is het noodzakelijk om met de meeste omzigtigheid de Kust tusschen *Ganjam* en *Vizagapatam* aan te doen. Verandering van de rigting van den stroom, bij de onmogelijkheid om bij dag of bij nacht door sterrekundige waarnemingen zijn bestek te bepalen, kan in deze omstandigheden, zoo men niet onophoudelijk het lood bezigt, het schip bij de *Santapillay-Rotsen* in groot gevaar brengen, welke in zoodanig geval bij nacht of dag van om de Oost niet op minder dan 17 vadem moet naderen.

's Gravenhage, den 4den October 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van Zeevarenden en verdere daarbij belang hebbende, dat, ofschoon, te rekenen van 1846 tot en met 1849, van jaar tot jaar minder Schepen het *Maassluissche* Zeegat hebben bevaren, en het getal daarvan zelfs in het laatstgemelde jaar meer dan de helft minder bedraagt dan in 1846, echter in dat Gat nog steeds 15 à 16 palm men diepte bij laag water wordt gevonden, even als zulks in vorige jaren het geval is geweest, en dat ook de nog in 1848 aanwezige Betonning in dezelfde diepten is liggende.

's Gravenhage, den 5den Junij 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van de Zeevarenden en verder daarbij belang hebbende, dat, blijkens eene mededeeling van Zijner Majesteits Consul-Generaal te *Havannah*, het voornemen bij het Spaansch bestuur op het Eiland *Cuba* bestaat, om zoowel aan de Noordkust als aan de Zuidkust des Eilands op eenige punten Vuurtorens op te rigten. Een dezer Vuurtorens voltooid zijnde, genaamd *Del colon*, geplaatst op de gevaarlijke punt te *Maternillos*, zoude van den 1sten Mei 1850 worden ontstoken.

Deze Vuurtoren staat op de Noorderbreedte van 21° 39′ 39″ en 70° 53′ 48″ Lengte West van *Cadix* (70° 10′ 39″ West van *Greenwich*). Het Catadioptriek Licht is van den eersten rang van *Fresnel*, en draaijende met eclipsen van minuut tot minuut. Het licht van natuurlijke kleur verheft zich 190 voeten boven den waterspiegel, met eene horizonsraaklijn van 15 Engelsche mijlen, en is zigtbaar op meer of minder verdere afstanden, naar gelang van de verheffing van het oog des waarnemers en van den toestand des dampkrings.

's Gravenhage, den 9den Julij 1850.

De Minister voornoemd,
E. LUCAS.

* * De Minister van Marine, voornemens zijnde op den tienden October 1850, onder zijne nadere goedkeuring te doen Aanbesteden de Levering, van

800 Mudden Gort;
600 » Groene Erwten en
500 » Graauwe Erwten,

Brengt ter kennis van de Gegadigden:

dat de Biljetten van Inschrijving, vóór of uiterlijk op den 10den October 1850, des morgens vóór twaalf ure, vrachtvrij aan het Departement van Marine te 's Gravenhage zullen behooren te zijn bezorgd,

en moeten bevatten de Prijzen in Schrijfletters, waarvoor de Gegadigden genegen zijn, voornoemde Levering op de bij de Bestekken van Aanbesteding omschrevene Voorwaarden per Mud aan te nemen;

dat daarbij tevens zullen moeten worden opgegeven de Namen en Voornamen, alsmede de Woonplaatsen der Inschrijvers en van derzelver Borgen;

dat de voorzegde Biljetten op gezegeld papier zullen moeten zijn beschreven, geene bij-conditien mogen bevatten, noch daarop doorhalingen gedaan;

dat diegene, welke niet overeenkomstig bevonden worden, niet ter mededinging toegelaten maar ter zijde zullen gelegd worden;

voorts dat de Bestekken waarop de voormelde Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af dagelijks (Zondagen uitgezonderd) van tien ure des morgens tot twee ure des namiddags voor de Gegadigden zullen ter lezing liggen ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de Bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam, te Rotterdam en te Vlissingen, alsmede ter Griffien van de Heeren Commissarissen des Konings in de onderscheidene Provincien des Rijks, en dat de Monsters, overeenkomstig welke de Gort en de Erwten moeten geleverd worden, ter bezigtiging zullen liggen aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, alsmede aan de Bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam, te Rotterdam en te Vlissingen.

's Gravenhage, den 25sten September 1850.

Voor den Minister voornoemd,
De Secretaris-Generaal,
Quarles van Ufford.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Rijks-Stoomsleepdienst op de Waal, tusschen Rotterdam en Lobith.

October 1850.

Uren van Vertrek.

1 Dingsdag,	's voorm.	ten	8½	ure.	16 Woensdag,	's voorm.	ten	9	ure.
2 Woensdag,	»	»	9½	»	18 Vrijdag,	»	»	11	»
4 Vrijdag,	»	»	11½	»	20 Zondag,	's namidd.	»	12½	»
6 Zondag,	's namidd.	»	1	»	22 Dingsdag,	»	»	1½	»
8 Dingsdag,	»	»	2½	»	23 Woensdag,	»	»	2	»
9 Woensdag,	»	»	3	»	25 Vrijdag,	»	»	3	»
11 Vrijdag,	's voorm.	»	6	»	27 Zondag,	's voorm.	»	6	»
13 Zondag,	»	»	6	»	29 Dingsdag,	»	»	7	»
15 Dingsdag,	»	»	8	»	30 Woensdag,	»	»	8	»

Kantoren van Inschrijving:

te Rotterdam, bij C. L. van Craenenbroeck;
te Dordrecht, bij den Havenmeester;
te Gorinchem, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten;
te Rossum, bij den Loods-Bakenmeester;
te Tiel, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten.

De Algemeene Lijst te Rotterdam wordt gesloten des avonds ten acht ure vóór den dag der afvaart.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Minister van Oorlog,

Goedgevonden hebbende, om, op Donderdag den 10den October aanstaande, door den Garnizoens-Kommandant te Deventer, onder nadere approbatie van het Ministerie van Oorlog, *op nieuw* de Leverantie van Fourragies te doen Aanbesteden, ten behoeve van de Troepen te Paard, welke van den 1sten November aanstaande, tot en met den 31sten October 1851, aldaar garnizoen zullen houden,

Brengt zulks ter kennis van de belanghebbenden, en noodigt mitsdien allen, die daarin gading mogten hebben, om naar opgemelde Leverantie in te schrijven, hen tevens verwittigende, dat gezegde Aanbesteding zal geschieden op dezelfde Voorwaarden, als waarop die van den 24sten dezer heeft plaats gehad; zullende een exemplaar van de bedoelde voorwaarden, van den 1sten der volgende maand, in het bureau van genoemden Garnizoens-Kommandant ter lezing liggen.

's Hage, den 27sten September 1850.

Van Spengler.

PROVINCIALE GOUVERNEMENTEN.

Aanbesteding.

*** Gedeputeerde Staten van Zeeland

Brengen ter kennis der Belanghebbenden, dat op Donderdag den 24sten October 1850, des voormiddags ten 10 ure, door een hunner Leden, daartoe door hen gecommitteerd, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur in het 11de district van den Waterstaat, in een der localen van het Gouvernement te Middelburg, onder nadere goedkeuring, in 15 perceelen, zullen worden Aanbesteed:

De noodzakelijke Vernieuwingen en Herstellingen aan de volgende Provinciale Waterstaats-werken en Wegen, als:

1. aan de Kaai- en Havenwerken te Vere;
2. aan de Veerdammen aan het Sloe;
3. aan het Paalhoofd en den Steenendam bij het Fort Bath;
4. aan de Contr'escarpen van Tholen, langs de rivier de Eendragt;
5. aan het Posthaventje van Gorishoek;
6. aan de Havenwerken te Breskens;
7. aan de Havenwerken te Philippine;
8. aan den Straatweg van den Grooten Weg, bij Breskens, naar Groede;
9. aan den Straatweg van Schoondijke naar IJzendijke, en den Zandweg van IJzendijke naar het einde der Pomestraat;
10. aan den Straatweg van Oostburg naar Zuidzande;
11. aan den Straat- en Zandweg van Neuzen naar Axel;
12. aan den Straat- en Zandweg van Hulst naar Walsoorden;
13. aan den Straatweg wederzijds de Stad Sluis;
14. aan den Straatweg van Zierikzee naar Zijpe, en aan den Stijger aldaar;
15. aan den Zand- en Schelpweg van den Veerdam bij Wolphaartsdijk, naar den Grooten Weg bij Goes, benevens aan den Stijger en Veerdam voornoemd, en aan den Dam bij Kortgene;

daaronder begrepen alle vereischte Materialen en het Onderhoud tot 1°. Julij 1851, zoo als in het Bestek is omschreven.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod, terwijl het Bestek en de Voorwaarden op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Gedurende drie dagen vóór de Besteding zullen de noodige Aanwijzingen worden gedaan, terwijl bij den Hoofd-Ingenieur te Middelburg voor de werken in het algemeen, en bij de Ingenieurs in de Arrondissementen voor de werken onder elks ressort behoorende, nadere Informatien te bekomen zijn.

Middelburg, den 2den October 1850.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
Van Vredenburch.
Ter ordonnantie van dezelven,
Slegt.

Aanbesteding.

Op Dingsdag den 15den October 1850, des voormiddags ten 11 ure, in een der appartementen van het Provinciehuis te Groningen, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Groningen, of bij deszelfs afwezendheid door een der leden van de Gedeputeerde Staten, in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in deze Provincie, onder nadere approbatie, worden Aanbesteed:

Het Maken van eene Haven buiten de Steentilpoort te Groningen, de vereeniging van het Damsterdiep met de Stadsgracht, en het Maken van eene Los- en Ladingsplaats.

Deze Aanbesteding zal geschieden in twee perceelen, volgens de verdeeling in art. 1 van het Bestek aangegeven, en tevens in massa, bij enkele inschrijving.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zullen, boven en behalve aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken in 's Gravenhage en in het Provinciehuis te Groningen, ter lezing liggen: te Groningen in den Doelen, bij de Kasteleins van der Laan, Eekhoff, Weduwe Bontekoe, Ten Have en de Weduwe de Jonge, allen aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein Plaat in het Blaauwe Paard, bij den Kastelein Visser in de Z..., bij den Kastelein Holsheimer op den hoek van het Ameland; in de Stads-Herberg en in de Slingerij, buiten de Aapoort, bij den Kastelein Middelkoster bij de Ebbingepoort en bij den Kastelein ... Wartum in de Altena; te Zoutkamp bij den kastelein Knol; te Warfhuizen bij de Weduwe Elinga; te Winsum bij de Weduwe Wiersema; te Onderdendam in het Gemeentehuis en in het Zijlsterhuis; te Bedum bij de Weduwe J. J. Weg; te Appingedam bij de Kasteleins Evers, Wiersum en Houwing; te Delfzijl bij de Kasteleins Ter Steeg, Hazenhoek, Hemmes en de Weduwe Weits; te Termunterzijl bij den Zijlwaarder, te Martenshoek bij de Weduwe Meu...; te Zuidbroek bij den Kastelein Monkhost; te Winschoten bij den Kastelein Wisseman; te Nieuwe-Schans bij den Kastelein Smit; te Veendam in het Gemeentehuis; te Grijpskerk bij den Kastelein de Boer, en te Zuidhorn bij de Weduwe Ossentjuk.

De Aanwijzing in loco zal plaats hebben op Dingsdag den 8sten October 1850; — zullende voorts bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat J. A. van Essen en bij den Ingenieur N. J. van der L..., beiden te Groningen, nadere informatien te bekomen zijn.

Groningen, den 26sten September 1850.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
Van Limburg Stirum.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

Bekendmaking.

De Procureur-generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Overijssel,

Brengt ter kennisse van de Belanghebbenden, dat naar aanleiding van art. 11 der wet van den 9den Julij 1842, n°. 20, in overleg met de medeleden der daartoe uit den Hove benoemd Commissie, door gemelde Commissie de tijd tot het afnemen van het Examen van Adspiranten voor het Notarisambt, wordt bepaald op Woensdag den 13 November 1850, des voormiddags ten tien ure, en zoo noodig op een of meer volgende dagen, in de Raadkamer van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel, binnen de stad Zwolle.

Wordende de Belanghebbenden herinnerd, om zich tijdig ten ...schreven einde bij de Commissie met een verzoekschrift aan te melden, en daarbij over te leggen de noodige bescheiden overeenkomstig artikel 13 der evengemelde Wet.

Zwolle, den 5den October 1850.

De Procureur-Generaal voornoemd,
P. M. van Goens.

*** De Erfgenamen van de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen *Jan Kuilenburg*, in leven Zilversmid, gewoond hebbende en overleden te Schoonhoven, roepen bij deze de Bekende en Onbekende Schuldeischers van gezegden Overledene op, om op Donderdag den 17den October 1850, des middags ten 12 ure, tegenwoordig te zijn in het Heeren-Logement te Schoonhoven, bij het doen van de Rekening en Verantwoording van hun Beheer, overeenkomstig Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek.

*** De Bekende en Onbekende Schuldeischers in de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van wijlen *He... Beerthuis*, overleden te Kampen, in den jare 1827, en diens genoote *Anna van Beverwijk*, overleden te Kampen, den 2den ...tember 1849, deze laatste hertrouwd geweest met den Heer *Ja... Schraweg*, Koffijhuishouder, te Kampen woonachtig, worden bij deze door de Beneficiaire Erfgenamen Opgeroepen, om op Woensdag den ... October 1850, des voormiddags ten 10 ure, te Compareren ten huize van den Notaris Mr. *F. L. Rambonnet* Fzn. te Kampen, ten einde Rekening en Verantwoording aan te hooren, en, indien er geen ... plaats vindt, uitbetaling hunner Schuldvorderingen te ontvangen, zooverre het bedrag toereikende zal zijn.

AANKONDIGINGEN VAN VERTALINGEN, BOEKWERKEN, ...

*** Bij den Boekverkooper A. J. van Weelden, te 's Grav..., is verkrijgbaar gesteld, het ter Algemeene Lands-drukkerij gedrukte

Rapport *der Commissie van Onderzoek aangaande de alhier te Lande vigerende Wetten en Verordeningen van Franschen en ... oorsprong; benoemd bij Koninklijk besluit van 5 Februarij 1849 (Staatsblad n°. 5). 1ste Gedeelte.*

Uitgegeven op last van den Minister van Justitie. De Prijs is f 3...

TE 'S GRAVENHAGE TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.